

OBNOVENÍ PROSTUPNOSTI PODÉLNÉHO PROFILU HRANIČNÍHO TOKU MALŠE

Informace o přípravě a realizaci česko-rakouského záměru na
hraničním úseku Malše

IX. ROČNÍK SÁZAVSKÉHO SEMINÁŘE K ZPRŮCHODNĚNÍ
MIGRAČNÍCH PŘEKÁŽEK VE VODNÍCH TOCÍCH

22.10.2025

Cíl záměru: odstranit či zprůchodnit 10 příčných staveb (překážek) a vytvořit přirozený podélný profil vodního toku

Zájmové území: hraniční vodní tok Malše (IDVT 10100031) v úseku mezi ř.km 79,223 a 88,060

Řešený úsek Malše je na české straně součástí Evropsky významné lokality (EVL) soustavy Natura 2000 CZ0314022 - Horní Malše. Předmětem ochrany je **perlorodka říční** která je v rámci svého životního cyklu **vázána na pstruha obecného**.

V oblasti jezu Stiegersdorf (v ř. km 71,450) se nachází jedna z posledních reprodukce schopných populací perlorodky říční na území ČR. Jez Stiegersdorf byl zprůchodněn v roce 2004.

Přípravná fáze

Výběr příčných staveb byl proveden na základě **studie společnosti Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., (VRV a. s.), z roku 2017.**

Na českou studii navázala **v roce 2020** rakouská strana - Úřad hornorakouské zemské vlády, oddělení vodního hospodářství, který pověřil zpracováním projektové dokumentace **rakouskou technickou kancelář zabývající se ekologií vody, blattfisch e.U.**

Celý záměr byl zastřešen Česko-rakouskou komisí pro hraniční vody. Zadavatelem studie u VRV a.s. i nositelem všech povolení k záměru na české straně byl státní podnik Povodí Vltavy.

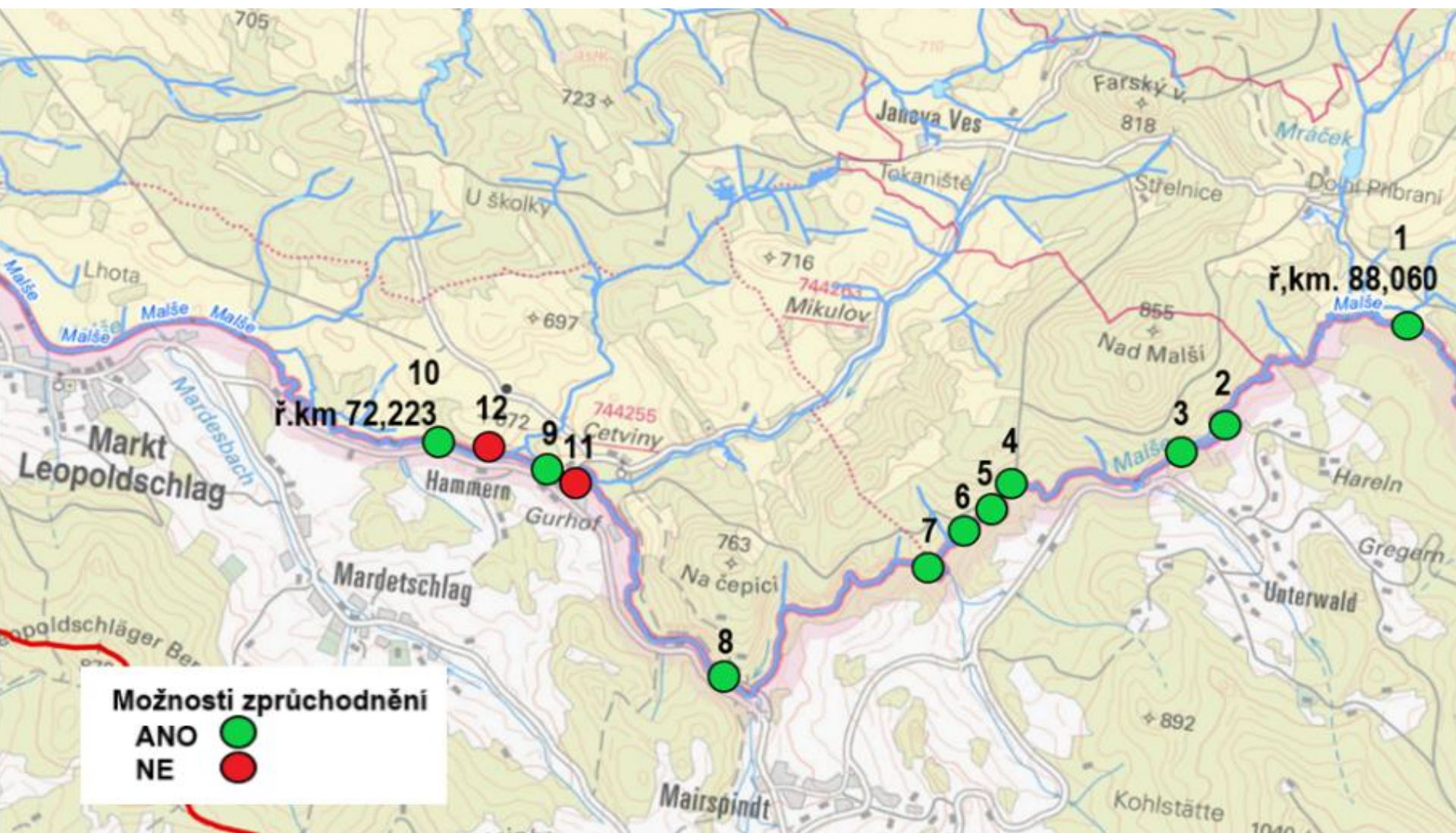
V letech 2019 a 2020 probíhaly výrobní výbory mezi českou a rakouskou stranou za aktivní účasti Povodí Vltavy, státní podnik. **Potřebná povolení byla vydána v roce 2021.**

Seznam 10 zprůchodněných a 2 překážek které nebylo možné zprůchodnit

Číslo příčné překážky	Název příčné překážky	Říční kilometr (ř.km)
1	Jez Sklípky – Dolní Přibrání	88,060
2	Unterwald horní jez	86,500
3	Unterwald dolní jez	86,090
4	Mikulov střední jez	84,710
5	Mikulov dolní jez	84,390
6	Waschenberg horní jez	84,250
7	Waschenberg dolní jez	83,910
8	jez Mairspindt	82,020
9	jez Celnice Cetviny	79,800
10	jez Geierhammer	79,223

Číslo příčné překážky	Název příčné překážky	Říční kilometr (ř.km)
11	jez u Cetvin (Lexmühle)	79,990
12	jez v Geierhammeru (Litschauer - Hammern)	79,480

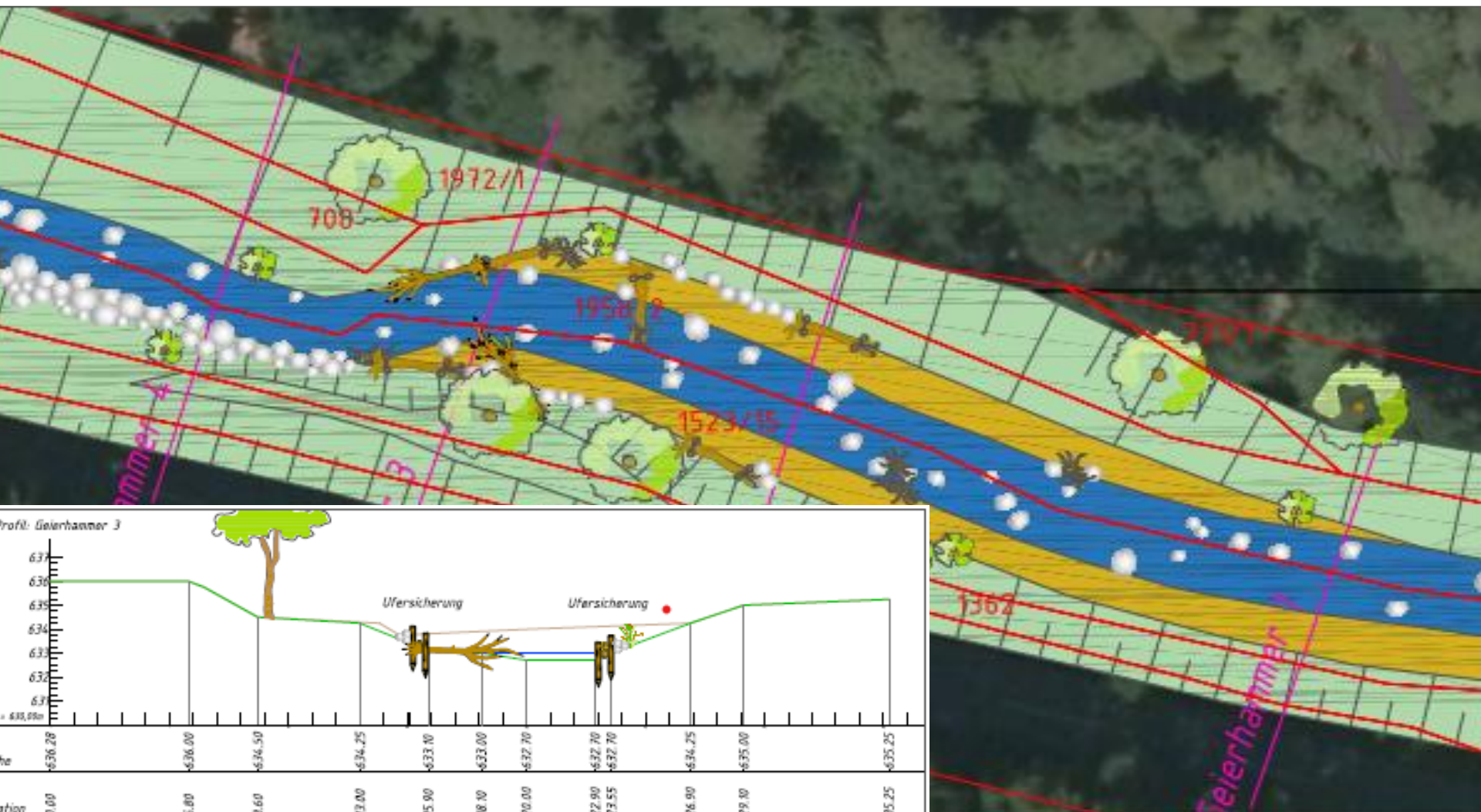
Zákres všech příčných překážek

Rakouská technická kancelář blattfisch e.U.

Ukázka z technické dokumentace

Starý jez Geierhammer

Postup při odstraňování překážek a neřešené lokality

Příčné překážky byly odstraňovány popořadě, počínaje **od nejhořejšího jezu Sklípky.**

V případě horních sedmi jezů šlo především o odstranění kamenných rovinanin a o uspořádání kamenných bloků podle přirozené skladby vodního toku, záměr se realizoval převážně **bez podrobné technické dokumentace.**

Provozovaná vodní elektrárna Geierhammer / Litschauer a vodní elektrárna u jezu Cetviny / Lexmühle – Hammern **mají platná rakouská vodoprávní povolení pro odběr vody** bez omezené doby platnosti a bez stanovení minimálního zůstatkového průtoku.

Tyto dvě příčné stavby (překážky sloužící ke vzdouvání hladiny vody) **nebylo možné zprůchodnit.**

Vlastníci těchto vodních elektráren obdrželi od Úřadu hornorakouské zemské vlády písemná upozornění vyplývající z Plánování v oblasti vod, na **povinnost vybudovat na vlastní náklady rybí přechody do konce roku 2027.**

Realizace záměru

Práce byly zahájeny: 10. ledna 2022. Během ledna 2022 byla provedena opatření na malých stavbách v horním úseku toku (příčné překážky č. 1 až č. 7). V únoru a v březnu 2022 byly provedeny práce na jezech Mairspindt, Celnice Cetviny a Geierhammer.

Práce byly dokončeny: 24. března 2022

Závěrečná kontrolní prohlídka stavby : 14. března 2024

Vydání rakouského kolaudačního rozhodnutí: 22. března 2024

Práce prováděla: rakouská strana z pověření Úřadu hornorakouské zemské vlády, oddělení vodního hospodářství.

Změna oproti PD: jez Mairspindt, kdy na žádost místních občanů zůstala zachována část původní konstrukce jezu.

Původní rozpočet: byl odhadnut ve výši 125 000 EUR.

Finální cena: činila asi 90 000 EUR, z toho na českou stranu připadl 50 % podíl. Konečné náklady se snížily především proto, že po odstranění sedimentů byla objevena původní stabilní přirozená kamenná vrstva dna a příliš se tedy do struktur vodního toku, nemuselo zasahovat.

Ekologický dozor

za rakouskou stranu zajišťovala společnost **blattfisch e.U** a na české straně společnost **BIVALVIA s.r.o.**

V obou případech (za českou i rakouskou stranu) byla ekologickým dozorem i odborným ekologickým koordinátorem pro Povodí Vltavy, státní podnik, pověřena společnost BIVALVIA s.r.o., **pan Robert Ouředník**

kterému tímto předávám slovo a děkuji za pozornost

Ing. Karolína Zámešková

Povodí Vltavy, státní podnik

e-mail: karolina.zamisova@pvl.cz

Ekologický dozor

blattfisch e.U.

Leopold-Spitzer-Straße 26

4600 Wels

Tel: +43 / 7242 / 21 15 92

E-mail: office@blattfisch.at

BIVALVIA s.r.o.

Na Klotzmance 9, 789 01, Zábřeh

Tel.: +420 739 202 585

E-mail: bivalvia@seznam.cz

R. Ouředník: + 420 721 701 738,
rourednik@seznam.cz

BIVALVIA s.r.o.

Ekologický dozor

Rozhodnutí ochrany přírody **Sp. Zn.: OZZL 135190/2020/pelh SS**, Krajského úřadu – Jihočeský kraj, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice. (ze dne 17.12.2020)

podmínka 3. výroku rozhodnutí

- Během provádění prací bude **minimalizováno trvání zákalů toku** nad přípustnou mez pro dotčené zvláště chráněné druhy tj. - v rámci stavby a stavbou prováděných prací nesmí docházet k nadměrnému zákalu toku řeky Malše (cca 150 m) pod prováděnou stavbou. Během provádění prací nesmí být samostatně překročena krátkodobá (max. 30 min) hodnota zákalu 50 NTU. Jako další budou pod stavbami na dotčených tocích měřeny limitní hodnoty toků pro stanovení ochrany druhu perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*) v těchto hodnotách:
- **vodivost toku** (konduktivita):
 - Limit 100 $\mu\text{S}/\text{cm}$, při překročení hodnoty bude zjišťován zdroj,
 - při hodnotě $\geq 130 \mu\text{S}/\text{cm}$ dojde v případě, že zdrojem znečištění bude stavba, k zastavení prací, které negativně ovlivňují tok
- **pH toku**:
 - limit 8,0 pH, při překročení hodnoty bude zjišťován zdroj,
 - při hodnotě $\geq 8,5$ pH dojde v případě, že zdrojem znečištění bude stavba, k zastavení prací, které negativně ovlivňují tok

BIVALVIA s.r.o.

Ekologický dozor

Doporučení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, číslo jednací: 19357/SOPK/21, ze dne **23.11.2021** - **Specifikace podmínek pro činnost ekologického dozoru** při realizaci projektu Vytvoření prostupnosti na Malši v hraničním úseku mezi Rakouskem a Českou republikou.

- posíláme návrh upřesnění podmínek pro činnost ekologického dozoru (dále ekodozor) v rámci rozhodnutí o výjimce vydaném KÚ JČK státnímu podniku Povodí Vltavy podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. (dále § 56 ZOPK) pro manipulaci se zvláště chráněným druhem živočicha perlorodky říční (dále jen perlorodka) pod č. j. KUJCK 152479/2020.

V navazující komunikaci AOPK s KÚ JČK, bylo řešeno, že **specifikované podmínky budou po dohodě se státním podnikem Povodí Vltavy začleněny do jím realizovaného výběrového řízení na ekodozor pro uvedený projekt.**

BIVALVIA s.r.o.

Ekologický dozor

Doporučení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR ze dne 23.11.2021

- Ekodozor bude zajišťovat kontinuální kontrolu procesů při stavebním zásahu v toku a jeho okolí pomocí měření fyzikálně-chemických parametrů v kroku (v intervalu) o délce deseti minut v časovém úseku týden před stavbou, po dobu trvání stavby a týden po stavbě. Měřeny budou tyto parametry: vodivost - konduktivita (sonda), teplota a osvit (teploměr a luxmetr; resp. kontinuální datalogger HOB0 pro teplotu a osvit), pH (pH - metr), zákal (zákaloměr - turbidimetr), sedimenty (sedimentační pasti, např. prázdné Buddensieckovy destičky). Místa měření budou následující: 250 metrů nad stavbou (dostačující je záznam dat na paměťovou kartu), v místě stavby bezprostředně pod ní (online přenos dat s upozorněním na překročení předem definovaných hodnot) a v místě výskytu perlorodky, jejích prvních kolonií níže na toku (dostačující je záznam dat na paměťovou kartu). Jako kritické hodnoty budou použity hodnoty vycházející ze Záchranného programu perlorodky říční nebo z rozhodnutí orgánu ochrany přírody (použije se přísnější hodnota), sedimenty jsou orientačním vodítkem. Ekodozor pravidelně, minimálně jednou týdně, v době stavby a v případě online přenosu dat denně, kontroluje hodnoty a sleduje změny parametrů. ...

01 – Sklípky

provedeno 10.1.2022

přepadová výška 0,4 m

šířka vzdutí 2,5 m

délka vzdutí 20 m

03 – Unterwald unteres

provedeno 11.1.2022

přepadová výška 0,8 m

šířka vzdutí 5 m

délka vzdutí 30 m

BIVALVIA s.r.o.

08 – Mairspindt

zahájení 8.2.2022

přepadová výška 1,6 m

šířka vzdutí 10 m

délka vzdutí 70 m

BIVALVIA s.r.o.

08 – Mairspindt

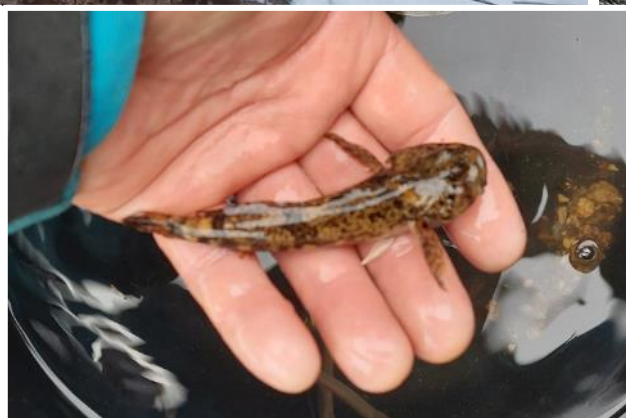
Jez po vypuštění jezové zdrže s obnaženými kamennými prvky jezové propusti, hrany jezu a nátokovým objektem na historický mlýn na pravém břehu.

- požadavek obcí v Rakousku ponechat jako památku – akcentován těsně před zahájením samotné akce, sjednáno pouze částečné odstranění, ale za podmínky migračního zprůchodnění

08 – Mairspindt

Odlov ryb a mihulovců ze stavby před zahájením prací
(prohlídka dna na výskyt perlorodky říční ve stavbě)

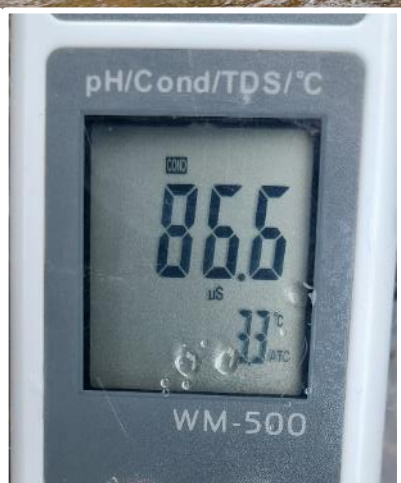
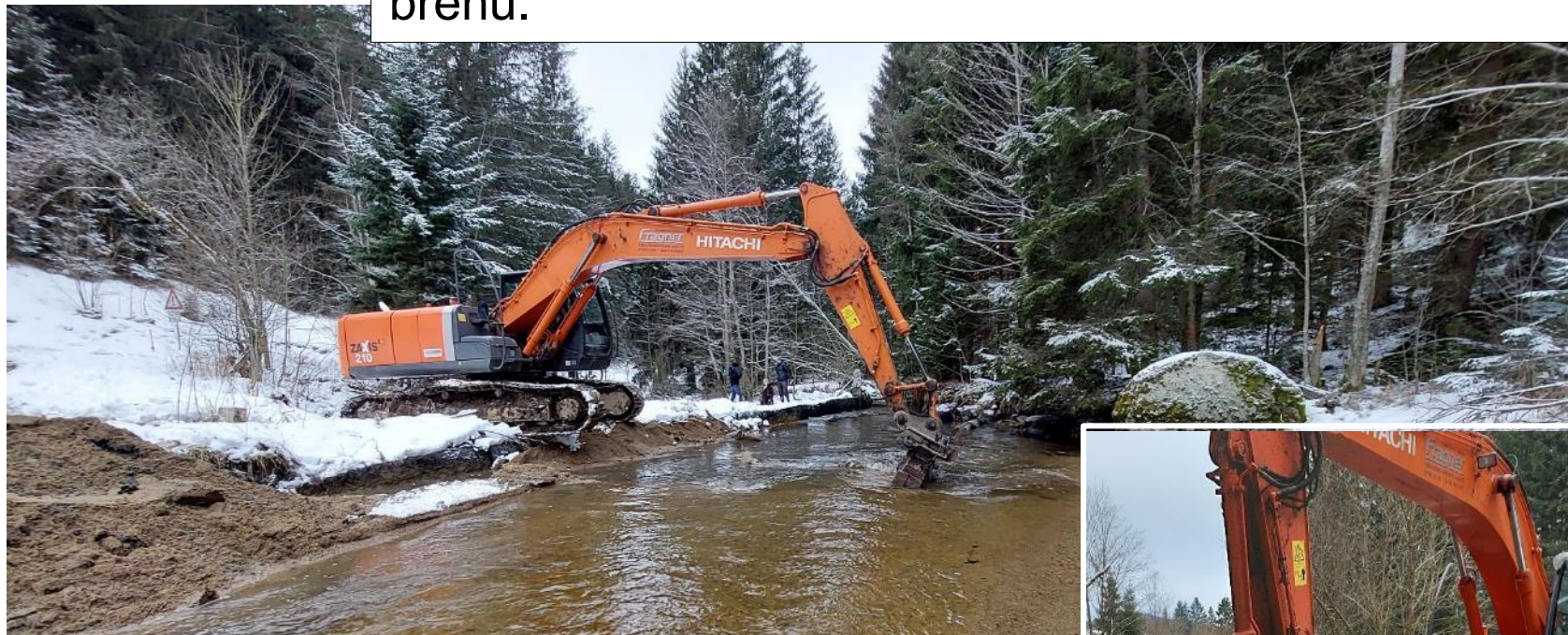

BIVALVIA s.r.o.

08 – Mairspindt

Jezová zdrž postupné odtěžování písčných sedimentů bez vstupu do koryta. Otevření poloviny jezové hrany u levého břehu.

BIVALVIA s.r.o.

08 – Mairspindt

Hotová stavba 11.2.2022

BIVALVIA s.r.o.

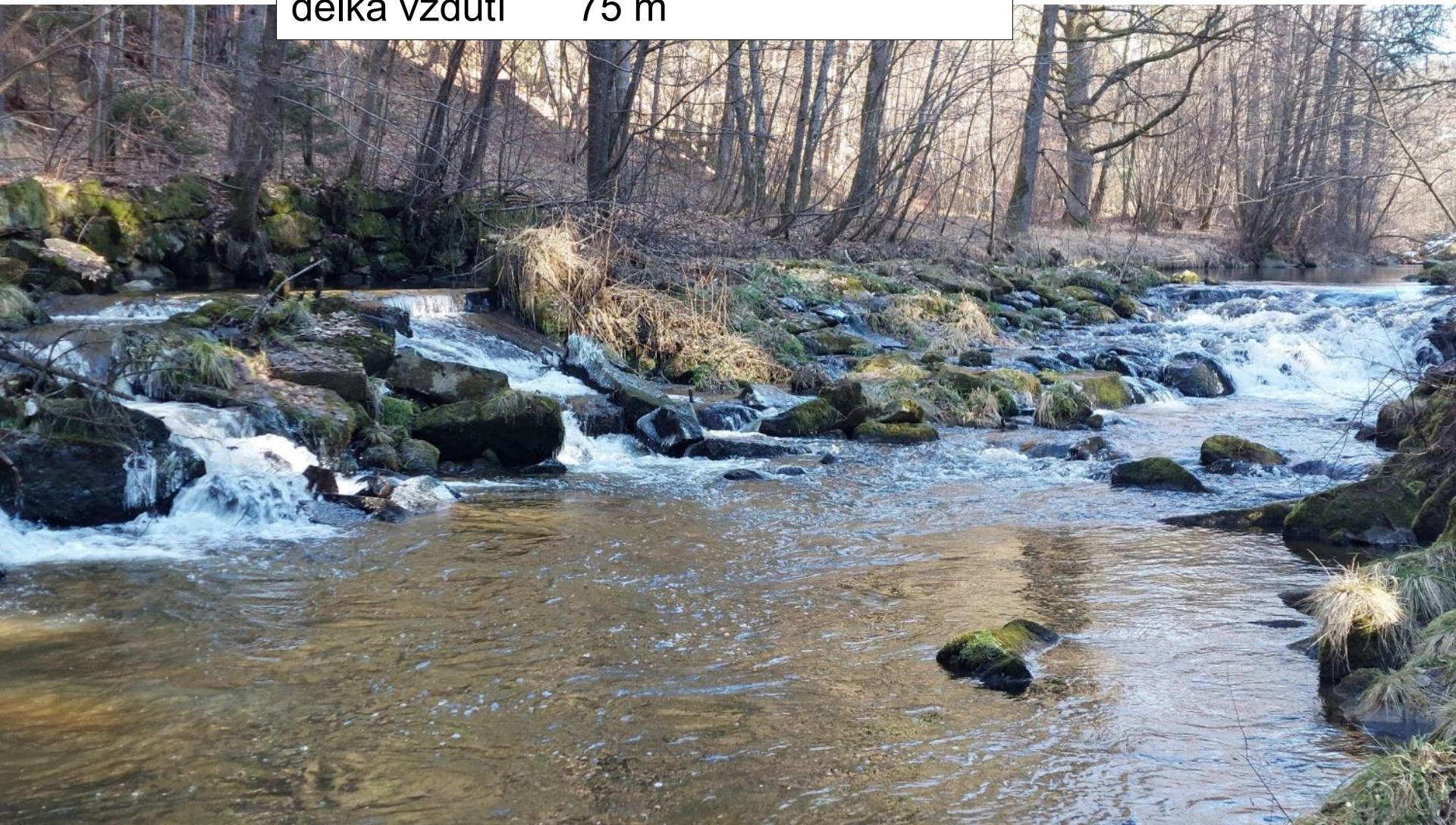
10 – Geierhammer (starý jez)

zahájení prací ve vodě 21.2.2022

přepadová výška 1,4 m

šířka vzdutí 10 m

délka vzdutí 75 m

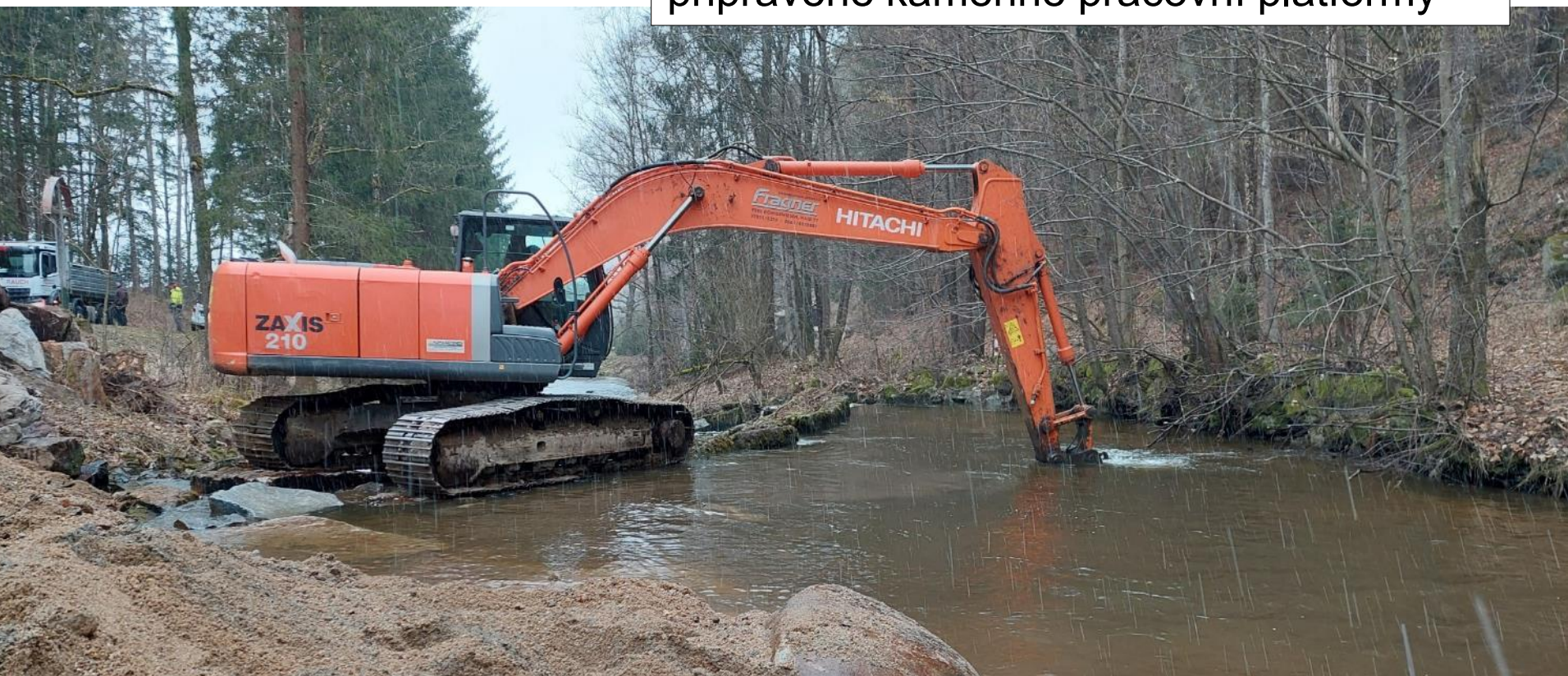

BIVALVIA s.r.o.

10 – Geierhammer (starý jez)

práce v jezu vždy pouze ze břehu nebo z
připravené kamenné pracovní platformy

BIVALVIA s.r.o.

10 – Geierhammer (starý jez)

vynoření původního koryta v nadjezí po
odtěžení písku

BIVALVIA s.r.o.

10 – Geierhammer (starý jez)

ukončeno práce ve vodě 24.2.2022

BIVALVIA s.r.o.

10 – Geierhammer (starý jez)

po jednom roce od skončení stavby 30.4.2023

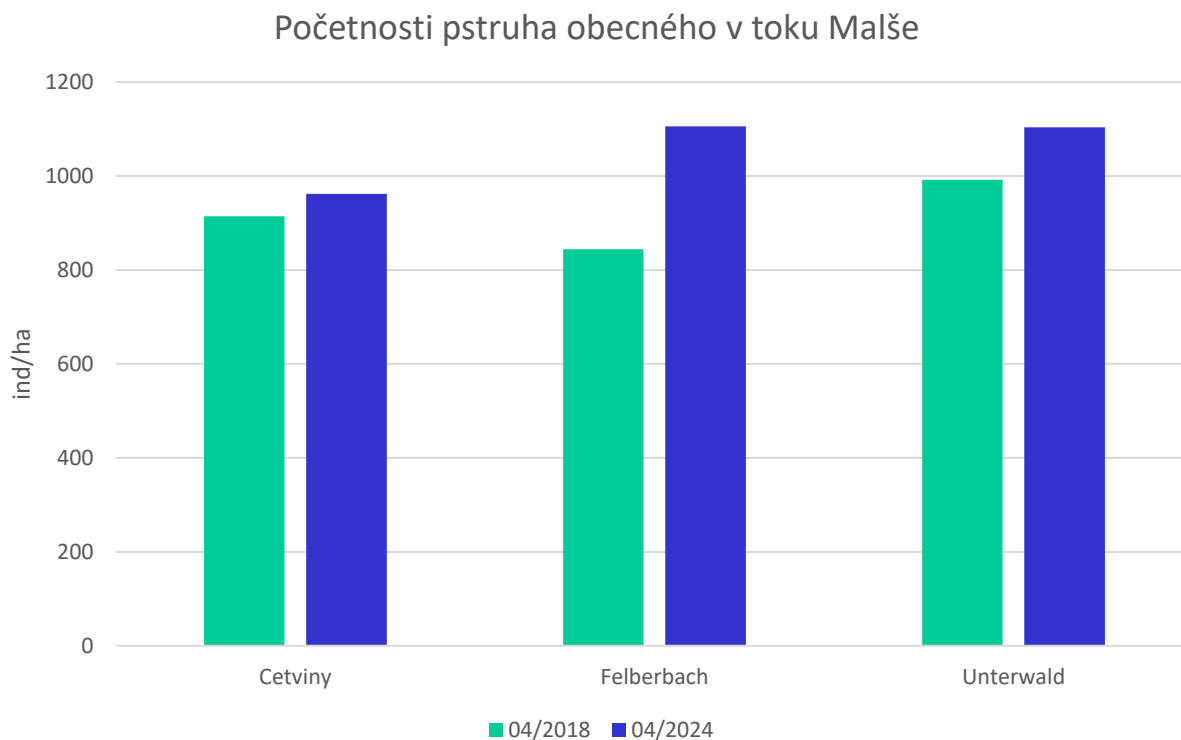

BIVALVIA s.r.o.

Výsledky

Stavy pstruha obecného (jedinců/ha) v hlavním toku Malše jsou relativně stabilní (mírné navýšení), migrační prostupnost napomáhá přirozené reprodukci

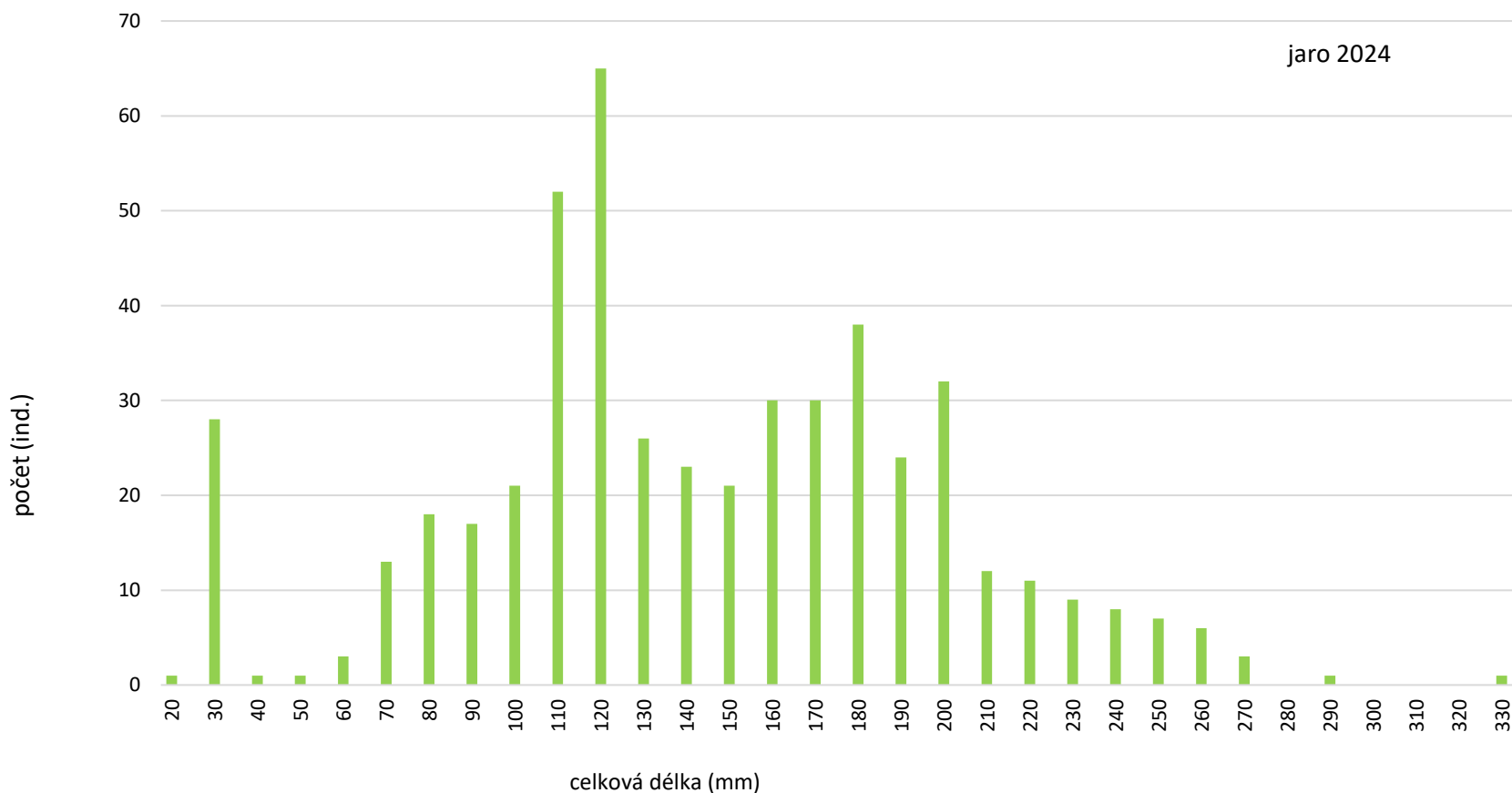
100m úsek, 2 x proloveno agregátem, 04/2018, 04/2024

BIVALVIA s.r.o.

Výsledky

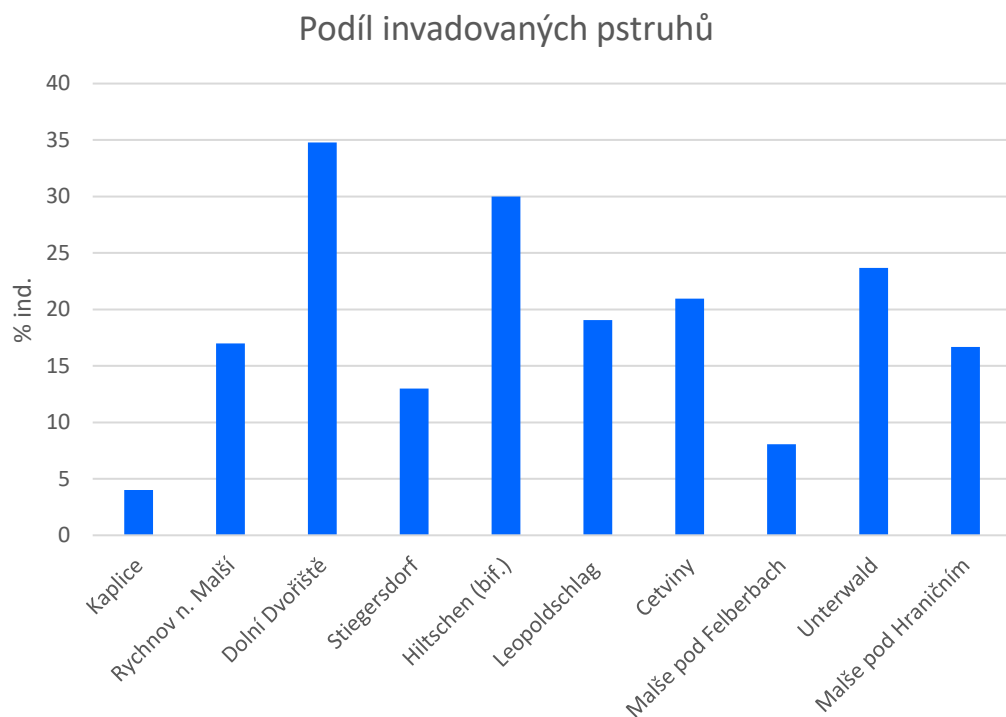
Výskyt nejmladších pstruhů obecných v toku (úsek není rybářsky obhospodařován)

16 profilů, 100m úsek, 2x proloveno agregátem, 04/2024

Pozitiva pozorovatelná již nyní: Výskyt pstruhů invadovaných perlorodkami

Invadované ryby nalezeny ve všech profilech hlavního toku. Potenciál pro výskyt perlorodky říční je v celé PP Horní Malše.

100m úsek, 2x proloveno agregátem, 04/2024, výskyt zapouzdrěných perlorodek na žábrách

BIVALVIA s.r.o.

Na závěr douška z pohledu „veřejnosti“ aneb umíme včas vysvětlovat odborné věci ?

Zkurvili Malši

22.9.2022 | *POSTED IN* NEZAŘAZENÉ | *COMMENTS:* 5

Chvilí jsem zkoušel dát titulek „Ublížili“ „Poškodili“, ale to jsou slova, která se týkají spíš menších věcí, něčeho, co jste udělali omylem, co lze napravit, co nenese velkou škodu. Zkurvili je něco daleko víc. A taky se už týden cíleně opíjím, abych přežil, tak to trochu mění můj slovník a hlavně hodnoty. Zkurvili Malši. Na Divoké Malši nad Cetvinami letos v zimě odstranili všechny historické jezy a prahy, prý kvůli migraci perlorodky. Rakouský grant. Neříkám, že hledisko migrační prostupnosti řeky není důležité, ale jsem si jist, že není jediné. Bohatství a udržitelnost života řeky někdy stojí v protikladu k požadavku absolutní prostupnosti, ač to tak v kanceláři u počítače nemusí vypadat.

KDO A PROČ ZKURVIL NEJEN MALŠI

30.6.2023 | *POSTED IN* NEZAŘAZENÉ | *COMMENTS:* 2

aneb otevřený dopis JUDr. Haně Vendlové, vedoucí Oddělení ochrany přírody, OŽPZL Krajský úřad Jihočeského kraje
Dobrý den, dne 1. března mi od Vás přišla odpověď na mé otázky ohledně vybagrování Malše. Obsah byl pro mě šokem. Nechci být osobní, třeba je to náhoda, ale už to, že odboru životního prostředí velí doktorka práv asi dosvědčuje, co je prvořadou náplní jeho činnosti. Svět předpisů, směrnic a právních úprav, určitě ne věcná ochrana přírody. Navíc jsem měl pochyby, zda Vy osobně o Malši, natož důsledcích opatření, která jste posvětili, něco víte..

Vypuštěné koryto Malše – léto 2023

10.10.2023 | *POSTED IN* ČLÁNKY, NEZAŘAZENÉ | *NO COMMENTS*

Pravda ale je, že se díváte na vedlejší rameno Malše, vypuštěné loni panem Ouředníkem na základě financování rakouskou vládou a povolení českobudějovickým Krajským úřadem. Třeba tady to vedlejší koryto vzniklo spíš náhodou nebo v důsledku nějaké velké vody, která si prorazila vedlejší tok a už to tak zůstalo. Nad místem rozdělení byl před zásahem pana Ouředníka práh, prý umělý. Ať už jste četli nebo nečetli mé předcházející texty k vybagrování Malše, znovu napíšu, že ta řeka je v dotčeném úseku historicky regulovaná, ač to žádná oborná práce neuvádí. Otázka je proč to neuvádí. Buď jsou ty práce dělány z kanceláře, nebo vědci vidí jen to, co je zajímavé. Nebo se ve jménu „zdívočení Malše“ projektově nehodí psát, že její koryto je tu zčásti regulované a umělé?Proč to vlastně píšu? Aha, už vím. To stanovisko pro policii. Nebo to JUDr. Vendlová hodí na Ing. Zdeňka Klimeše, který to celé povolil i s vědomím, že to poškozuje životní prostředí zvláště chráněných živočichů? Ne, úředník úředníkovi neublíží, ani Ouředníkovi, ostatně ještě nedávno to byl jejich kolega. Spíš si myslím, že by Kraj své stanovisko pro policii zaflákal evropskými směrnici a asi přidal ten svůj oblíbený seznam deseti vědců a možná napsal, že to platila rakouská vláda, tak to musí být v pořádku. Taky by policie mohla vyslechnout pana Roberta Ouředníka. Policie by mi napsala, že skutek se nestal.Taky si myslíte, že se na Malši nic nestalo a že úřady a úředníci dělají co mají?

BIVALVIA s.r.o.

Děkuji za pozornost.
Přeji Vám pěkný den. Robert Ouředník

BIVALVIA s.r.o.

Na Klotzmance 9, 789 01, Zábřeh

Mobil: +420 739 202 585, (Ouředník: + 420 721 701 738)

E-mail: bivalvia@seznam.cz, rourednik@seznam.cz